

Raadsvoorstel

Datum vergadering:	8 juli 2021
Agendapunt:	13
Onderwerp:	Inkoopopdracht en budgettair kader specialistische jeugdhulp 2021, 2022 en 2023
Portefeuillehouder:	wethouder Rein van Moorselaar

Heesch, 13 april 2021

Inleiding

Op 3 maart 2020 heeft uw college de inkoopopdracht specialistische jeugdhulp regio Noord-oost-Brabant 2021 tot en met 2023 vastgesteld. In deze inkoopopdracht zijn de ambities opgenomen van het regionaal beleidsplan jeugdhulp 2021 – 2023 en vertaald naar inkooptaken van de regionale inkooporganisatie RIOZ. De meerjarige inkoopopdracht is de basis voor de aanbesteding inkoop specialistische jeugdhulp 2021 t/m 2023. De inkoopopdracht is nog actueel maar het budgettair kader 2021 moet worden herzien als gevolg van autonome ontwikkelingen. Daarnaast dient er voor 2022 en 2023 een lokaal en een regionaal budgettair kader specialistische jeugdhulp te worden vastgesteld naar aanleiding van de nieuwe inkoopsystematiek.

Voorstel

1. In te stemmen met de beslispunten die opgenomen zijn in bijgaande RBO-notitie over de herijking van het budgettair kader specialistische jeugdhulp 2021 en het vaststellen van het regionaal budgettair kader specialistische jeugdhulp 2022 en 2023.
2. De nog nader te bepalen effecten van het budgettair kader 2022 en 2023 verwerken in de meerjarenbegroting 2022-2025.
3. De volgende zienswijze te geven: in aanvulling op de eerder vastgestelde inkoopopdracht specialistische jeugdhulp regio Noordoost-Brabant 2021 tot en met 2023 het RIOZ blijvende aandacht te vragen voor aanbieders die veel winst maken in de jeugdzorg en als het nodig is om hier maatregelen op in te zetten.

Argumenten

1.1 De RBO-notitie gaat in op herijking van het budgettair kader specialistische jeugdhulp 2021 en het budgettair kader specialistische jeugdhulp 2022 en 2023.

In onze regio Noordoost-Brabant hebben wij afspraken gemaakt over het gezamenlijk inkopen van specialistische jeugdhulp. Deze afspraken zijn vastgelegd in de centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant 2020. In de centrumregeling is ook vastgelegd dat het Regionale regieteam jaarlijks een inkoopopdracht specialistische jeugdhulp opstelt en voorlegt aan het RBO en aan de colleges van de samenwerkende gemeenten.

Op 3 maart 2020 heeft het college ingestemd met de inkoopopdracht specialistische jeugdhulp regio Noordoost-Brabant 2021 tot en met 2023. Het was de bedoeling dat in 2020 de aanbesteding zou starten met een andere inkoopsystematiek. Door de corona-pandemie kon deze aanbesteding niet doorgaan en is gekozen voor een noodscenario voor 2021. De aanbesteding voor de inkoop 2022 is inmiddels wel gestart. De inkoopopdracht is nog actueel.

Wel moet er nu een budgettair kader specialistische jeugdhulp voor 2022 en 2023 worden vastgesteld. En moet er een herijking plaatsvinden van het budgettair kader specialistische jeugdhulp 2021.

De notitie gaat in op de diverse ontwikkelingen die van invloed zijn op de budgettaire kaders. Veelal autonome ontwikkelingen. Het RBO breed heeft op 18 maart 2021 ingestemd met deze notitie. Het betreft de volgende beslispunten:

Regionaal budgettair kader 2021:

De voorlopige realisatiecijfers 2020 zorgen ervoor dat het budgettair kader naar boven wordt bijgesteld om dit zoveel mogelijk in lijn te brengen met de realisatie in 2020. Covid-19 maakt dat er aanvullende afspraken gemaakt moeten worden over de uitvoering van de landelijke afspraken m.b.t. continuïteit en meerkosten.

1. Instemmen met herijking regionaal budgettair kader specialistische jeugdhulp 2021 en het regionaal budget verhogen tot € 138,9 mln
2. Instemmen met het in 2021 uitvoeren van de landelijk gemaakte afspraken omtrent de vergoeding van meerkosten die gecontracteerde zorgaanbieders maken om zorg te kunnen blijven continueren die voldoet aan de RIVM-richtlijnen.
Het verlenen van mandaat aan RIOZ om zonodig maatwerk afspraken met zorgaanbieders te maken over continuïteitsbijdragen aan de hand van de hand van de handreiking.
Geen budgetplafond toepassen en de kosten te verdelen over de regiogemeenten op basis van de verdeelsleutel volledige solidariteit van de centrumregeling.

Regionaal budgettair kader 2022 (totaal € 17.592.356):

Een aantal Jeugdzorgproducten blijven we ook vanaf 01-01-2022 regionaal bekostigen.

3. Instemmen met verhoging van het regionaal budget voor JeugdzorgPlus voor 2022 met € 1.053.073. In het regionaal budgettair kader specialistische jeugdhulp voor 2022 een budget opnemen van € 5.515.246
4. Budget Veilig Thuis niet wijzigen. In het regionaal budgettair kader specialistische jeugdhulp voor 2022 een budget opnemen van € 4.960.681
5. Gemeenten leggen voor de financiering en beschikbaarheid van het Civiel Trajectberaad een bedrag in van € 113.300 op basis van de verdeelsleutel volledige solidariteit zoals opgenomen in de centrumregeling.
Voordat overgegaan wordt tot een plaatsing in gesloten jeugdzorg altijd een advies inwinnen van het Civiel Trajectberaad.
Komende tijd deze ontwikkeling goed volgen en afhankelijk van de bevindingen een voorstel uitwerken om eventueel te komen tot bindende advisering van het Civiel Trajectberaad.
6. Gemeenten leggen voor de financiering en beschikbaarheid van crisishulp een bedrag in van € 2.958.129. Na afloop van het boekjaar wordt een eventuele over- of onderschrijding op het budget beschikbaarheid crisishulp afgerekend op basis van de verdeelsleutel volledige solidariteit zoals opgenomen in de centrumregeling.
7. Binnen de regio Noordoost-Brabant gaan we onderzoeken of we solidair willen zijn voor wat betreft excessieve casuïstiek. Het regionaal regieteam opdracht geven om met een voorstel te komen over de exacte definitie, ondergrens, verdeelsleutel en een mogelijke werkinstructie. Dit voorstel bespreken in het RBO breed van 8 juli 2021 en dan pas een definitief besluit nemen. In het regionaal budgettair kader vooralsnog een bedrag inleggen van € 2.500.000.
8. Instemmen met het regionaal budgettair kader inkoop specialistische jeugdhulp 2022 onder voorbehoud van een definitief besluit over excessieve casuïstiek.
9. Geen regionaal fonds financiering overgang oude naar nieuwe systematiek inrichten. Regionaal afspreken hoe omgegaan wordt met verzoeken van zorgaanbieders om voorschotten te verstrekken in verband met liquiditeit. Het regionaal regieteam opdracht geven om in overleg met controllers voor 1 oktober 2021 te komen met een voorstel.
10. De huidige afspraken voor kostentoerekening en risicoverdeling vanaf 2022 op 8 juli 2021 definitief vaststellen.

Nagekomen facturen en kosten in 2022 over voorgaande jaren:

11. Instemmen met een voorstel over nagekomen facturen en kosten zoals in notitie omschreven

Uitvoeringskosten RIOZ:

12. Instemmen met het voorgestelde uitvoeringsbudget 2022 voor RIOZ en het regieteam. En een incidenteel budget voor 2022 ter hoogte van € 45.000 voor het afwickelen van het project nieuwe inkoop jeugdhulp en € 80.000 voor capaciteit voor afronden van het jaarwerk 2021.

Het voorstel t.a.v. excessieve casuïstiek (beslispunt 7 in de RBO-notitie) is nieuw en op verzoek van het RBO breed opgenomen in het regionaal budgettair kader. Onder excessieve casuïstiek verstaan we casuïstiek waarbij 1 jeugdige hulp of een arrangement nodig heeft waarvan de totale kosten binnen een boekjaar boven een bepaalde grens ligt. De exacte grens en definitie moet nog uitgewerkt worden. De inschatting is dat het om 6-10 van de meest kostbare casussen zal gaan in onze regio Noordoost-Brabant. Een verdere uitwerking wordt dit jaar opgesteld en voorgelegd aan het RBO breed.

2.1 Het regionaal budgettair kader specialistische jeugdhulp 2021 moet worden bijgesteld als gevolg van autonome ontwikkelingen.

De voorlopige cijfers 2020 van de autonome ontwikkeling zorg in natura zijn inmiddels bekend. Deze bedraagt € 4,9 mln boven het geraamde bedrag op basis van de voorlopige cijfers. Dit is vooral het gevolg van de groeiende vraag naar jeugdhulp.

Het is lastig om een goede verklaring te geven voor de autonome groei in 2020. Met name het maatwerk (is zorg in natura) is flink gestegen. Geconstateerd kan worden dat ook landelijk sprake is van groei. In het onlangs verschenen rapport "Stelsel in groei" een onderzoek naar de tekorten in de jeugdhulp wordt o.a. aangegeven dat er te weinig uitstroom is. Verder wordt ook als reden aangegeven dat de vraag naar zorg in een land met hoge welvaart de neiging heeft om relatief onbegrensd te zijn. Ook in deze regio is deze constatering gedaan. Het RBO breed heeft op 17 december 2020 ingestemd met een notitie om tot te komen tot een aantal concrete aanbevelingen met betrekking tot de reikwijdte van de Jeugdwet en de begrenzing van de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp in Noordoost-Brabant.

Voor de bijstelling kan rekening gehouden worden met een regionale autonome stijging van ruim € 3,3 mln omdat de uitgaven in het regionale project transformatie opgaven € 1,6 mln lager zijn uitgevallen dan begroot. Het gaat vooral om extra kosten voor maatwerk. In 2021 verwachten wij geen extra groei. O.b.v. bijgaande inkoopopdracht specialistische jeugdhulp 2021-2023 zou dit voor Bernheze voor 2021 een verhoging betekenen van € 132.565.-. Na het opstellen van deze inkoopopdracht is o.b.v. de jaarcijfers 2020 gebleken dat op basis van het zorggebruik deze verhoging komt te vervallen. De bijstelling van het budgettair kader kan dus worden opgevangen binnen de bestaande gemeentelijke begroting 2021.

2.2 Vanaf 2022 is er een nieuwe inkoopsystematiek en is er een regionaal en lokaal budgettair kader specialistische jeugdhulp.

Zoals vorig jaar al aangekondigd gaat er vanaf 2022 nogal wat veranderen t.a.v. inkoop specialistische jeugdhulp. Er is gekozen voor inspanningsgerichte bekostiging. De meeste budgetten zullen dan lokaal beheerd worden in plaats van regionaal (inclusief het betalen van facturen aan de jeugdhulp-aanbieders).

De voorzieningen waarvan de kosten onafhankelijk zijn t.o.v. het gebruik en waarvan we regionaal de beschikbaarheid willen garanderen, blijven regionaal. Dit zijn de volgende posten: JeugdzorgPlus, Spoedeisende zorg, een reservering voor een mogelijke correctie van de tarieven van de Gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis, Civiel Trajectberaad, beschikbaarheid crisishulp en gezamenlijke kosten voor excessieve casuïstiek. Voor Bernheze betekent dit een bijdrage in de regionale kosten van € 748.264 voor 2022. Voor de volgende jaren vindt alsnog een jaarlijkse indexering plaats.

Zoals eerder besloten is er vanaf 2022 sprake van een andere bekostigingssystematiek op basis van "prijs x volume". De meeste budgetten voor inkoop specialistische jeugdhulp worden dan ook vanaf 2022 lokaal beheerd. Het is nu niet mogelijk om op centraal niveau en op lokaal niveau een goede inschatting te maken van het benodigde lokale budget. In juni wordt informatie bij de jeugdhulpaanbieders opgehaald op basis van het jeugdhulpgebruik in 2021 op basis van het nieuwe productenboek. De verwachting is dat deze informatie een goed beeld zullen geven van de aantallen jeugdigen per gemeente dat jeugdhulp ontvangt, welke jeugdhulpproducten zijn ingezet en de bijbehorende zorgvolumes. We gaan o.b.v. deze informatie over het 1^e halfjaar 2021 een zo betrouwbaar mogelijke inschatting maken van de lokale kosten jeugdzorg voor de periode 2022-2025.

3.1 Berichtgeving over aanbieders die alleen lucratieve zorg aanbieden en daardoor veel winst maken vragen om extra aandacht.

In de commissie Maatschappelijke Zaken van 23 maart zijn er vragen gesteld naar aanleiding van een artikel in het NRC dat GGZ aanbieders zich richten op de minder complexe problematiek en er daardoor langere wachtlijsten ontstaan voor kinderen met complexere problematiek. Daarnaast zorgt dit soort selectieve behandelingen voor lucratieve marges bij aanbieders. Dit baart ons grote zorgen. We hechten er zeer sterk aan dat geld dat is bedoeld voor de zorg ook op de juiste plaats terecht komt. Ook voor de wet normering topinkomens en eerdere publicaties over zorgcowboys heeft Bernheze in de regio aandacht gevraagd. Wij willen hier blijvende aandacht voor vragen in onze regio.

3.2 De regio doet al veel om ongewenste praktijken bij aanbieders tegen te gaan.

Er zijn echter in onze regio al verschillende maatregelen genomen die excessieve winsten tegen moeten gaan.

Voor de opbouw van de nieuwe tarieven behorende bij het productenboek is naast salaris en overhead rekening gehouden met een winstmarge van 3,4%. Deze marge is ook bedoeld voor het opvangen van risico's en het doen van investeringen. Deze 3,4% is dus de norm. Jaarlijks ontvangt en analyseert het RIOZ van onze gecontracteerde aanbieders de jaarrekening en het jaarverslag. Van aanbieders met een contractwaarde hoger dan € 200.000,- en aanbieders bij wie er bijzonderheden worden geconstateerd dan wel vermoed wordt de jaarrekening ook onafhankelijk door een externe partij geanalyseerd (Annual Insights). Signalen over bijvoorbeeld een negatieve financiële positie, onverklaarbaarheden of (te) hoge winstmarges worden uitgelicht en besproken met de betreffende aanbieders. Daarnaast is de financiële situatie van aanbieders een terugkerend agendapunt in de kwartaalgesprekken met aanbieders.

In het nieuwe productenboek waarmee vanaf 01-01-2021 zijn producten verder gedifferentieerd naar doel, doelgroep en voorwaarden en daaraan zijn verschillende tarieven gekoppeld. Met dit gedifferentieerde tarievenmodel wordt voor lichte zorg minder betaald dan voor zware zorg.

Ook in de nieuwe contracten die we aangaan voor de jaren 2022 tot 2024 zijn er bepalingen opgenomen om meer grip te krijgen op de hoeveelheid hulp per kind en op besteding van zorggeld dat een aanbieder overhoudt. In de nieuwe contracten is een bijzondere voorwaarde opgenomen. Als een aanbieder meer dan 5% van het zorggeld overhoudt, dan moet dit geld direct ten goede komen aan de hulp voor de kinderen. (Hierbij houden we er ook rekening mee dat de ene aanbieder meer bedrijfskosten moet maken dan de ander). Dit geld mag dus niet worden uitgekeerd als winst of extra uitkering aan directeuren of ander personeel. Het geld moet ten goede komen aan de hulp.

Risico's

1.1 Aannames ten aanzien van beslispunten in de RBO-notitie om besluitvorming mogelijk te maken.

In de RBO-notitie worden enkele risico's genoemd die van invloed kunnen zijn op de budgetten. Korthedshalve verwijzen wij naar deze notitie. Het betreffen risico's m.b.t. autonome groei in 2021, de verschuiving van de budgetten van regionaal en lokaal, wijziging woonplaatsbeginsel, uitstel herijking gemeentefonds en de omzetgarantie zware zorg.

2.1 Het is lastig om nu een goede inschatting te maken van de benodigde lokale budgetten voor inkoop specialistische jeugdhulp 2022

Conform eerder genomen besluiten is er vanaf 2022 een andere bekostigingssystematiek van toepassing. De meeste budgetten worden dan lokaal beheerd. Vanwege het nieuwe productenboek per 1-1-2021 en het ontbreken van ervaringscijfers van ingezette gemiddelde volumes is het moeilijk om een betrouwbare inschatting te maken van de lokale zorgkosten vanaf 2022. In juni 2021 komen meer gegevens beschikbaar en beoordelen wij de juistheid en toereikendheid van de budgetten (zie ook argument 2.2.).

2.2 nieuwe financieringssysteem leidt tot financiële onzekerheid in de zorgkosten

Vanaf 2022 gaan we over naar een inspanningsgerichte financieringssysteem en bepaalt de toegang voor een deel het volume. Omdat er geen ervaringscijfers zijn opgebouwd sinds 2015 (over de jaren 2015-2021 is sprake van lumpsumfinanciering) over o.a. de ingezette gemiddelde zorgvolumes op het nieuwe productenboek geeft dit een grote financiële onzekerheid. We hopen met monitorcijfers over het 1^e halfjaar 2021 een eerste inschatting te kunnen maken voor de meerjarenbegroting 2022-2025. Om de realisatie vanaf 01-01-2021 te kunnen monitoren wordt een monitoringstool ontwikkeld waarbij gemeenten zelf de uitgaven kunnen bewaken.

2.3 Lokale consequenties nieuwe inkoop 2022 nog niet volledig in beeld

De nieuwe inkoop vanaf 1 januari 2022 betekent dat er in de hele keten, zowel lokaal als regionaal wijzigingen ontstaan in werkprocessen en systemen waarop medewerkers in de lokale BackOffice en de lokale toegang moeten worden voorbereidt.

In de loop van dit jaar komt er een regionaal implementatieplan, welk lokaal moet worden aangevuld. Op dat moment worden de exacte consequenties duidelijk. Een deel van de wijzigingen is overigens al doorgevoerd. Er wordt al gewerkt met het nieuwe productenboek en nieuwe producten in de systemen. De wijzigingen die er nu bijkomen zijn de volumebepaling lokale toegang en de declaratieberichten (lokale facturering).

2.4 In het bijgesteld kader 2021 is nog geen rekening gehouden met autonome groei 2021 en eventuele meerkosten corona.

Kosten en dekking

Bijstelling regionaal budgettair kader 2021:

Het regionaal budgettair kader 2021 wordt verhoogd van 135,6 mln naar 138,9 mln.

Deze verhoging heeft vooralsnog geen verhoging van de gemeente bijdrage in de lumpsumfinanciering tot gevolg. Na het uitkomen van de Notitie Inkoopopdracht Specialistische jeugdhulp 2021-2023 is op basis van de jaarrekeningcijfers 2020 gebleken dat als gevolg van het werkelijk zorggebruik de verhoging van het budgettair kader 2021 binnen de bestaande begroting kan worden opgevangen.

Bijstelling bijdrage uitvoeringskosten RIOZ 2021

In de begroting 2021 houden we rekening met een bijdrage van € 93.834,-. De bijdrage wordt verhoogd naar € 116.047,-. De incidentele bijstelling van € 22.213,- verwerken we in de 1^e Tussentijdsrapportage 2021 en brengen we ten laste van de reserve Transitie.

Regionaal budgettair kader 2022 en 2023

I.v.m. de wijziging van de financieringsystematiek per 1-1-2020 (lumpsumfinanciering naar inspanningsgerichte financiering) zal het grootste gedeelte van de budgetten voor inkoop van specialistische jeugdhulp vanaf 1-1-2022 beheerd worden door de lokale gemeenten. Een gedeelte van het budgettair kader wordt nog wel regionaal beheerd. Dit betreft de kosten voor jeugdzorgplus, spoedeisende zorg, Veilig thuis, Civiel traject beraad, beschikbaarheid crisis hulp en excessieve casuïstiek.

Dit betekent dat het budgettair kader uiteen valt in twee delen:

	2021	2022	2023
Regionale begroting	138.917.715	17.592.356	17.971.306
Lokale begroting (begroot voor totale regio)		123.334.056	127.034.077
Totaal	138.917.715¹	140.926.412¹	145.005.383¹

¹ de jaarlijkse stijgingen zijn vnl. het gevolg van indexering.

Voor Bernheze betekent dit een bijdrage in de regionale begroting o.b.v. de vastgestelde verdeelsleutel (4,25%):

- Voor het jaar 2022: € 748.264
- Voor het jaar 2023: € 764.382

Omdat de inkoopssystematiek per 1-1-2022 wordt aangepast naar inspanningsgerichte financiering (uurtje-factuur) is het op dit moment niet mogelijk om een betrouwbare doorrekening te maken van de lokaal te betalen zorg voor 2022 en volgende jaren. Op dit moment hebben we namelijk geen gegevens beschikbaar van het gemiddeld zorggebruik per jeugdige/per product. Daarnaast wordt het woonplaatsbeginsel per 1-1-2022 aangepast waarvan de effecten ook nog niet bekend zijn.

Vanaf 1-1-2021 wordt regionaal het zorggebruik gemonitord waarvan we eind mei de eerste uitkomsten ontvangen. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2022-2025 gaan we aan de hand van deze gegevens, het huidige cliëntenbestand en de toegekende producten een zo betrouwbaar mogelijk doorrekening maken.

Uitvoeringskosten 2022 en 2023

De overgang naar de nieuwe financieringsystematiek heeft tot gevolg dat de bijdrage in de uitvoeringskosten van de centrumgemeenten wordt verlaagd. Immers lokale gemeenten moeten zelf de financiële afwikkeling van de zorg gaan afhandelen.

De voorlopige bijdrage voor Bernheze voor 2022 is berekend op € 99.505,- en voor 2023 op € 96.234,-.

Als de inkoop 2022 is afgerond dan wordt de begroting van de uitvoeringskosten geactualiseerd. Dit kan tot gevolg hebben dat de bijdrage wordt aangepast.

Vervolg

RIOZ is al gestart met de aanbesteding voor de inkoop specialistische jeugdhulp 2022. Zowel lokaal als regionaal is al gestart met de voorbereiding van de implementatie.

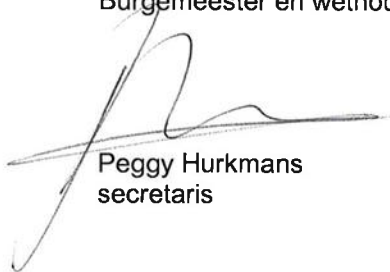
Evaluatie

We zullen de werkelijke inzet van de jeugdzorg goed blijven volgen. Dit doel we zowel regionaal als lokaal.

Bijlage(n): De bijlage(n) zijn digitaal beschikbaar.

- Inkoopopdracht specialistische jeugdhulp regio Noordoost-Brabant 2021 t/m 2023
- RBO-notitie. Inkoopopdracht specialistische jeugdhulp 2021 t/m 2023, herijking budget-tair kader 2021 en budgettair kader specialistische jeugdhulp regio Noordoost-Brabant 2022 en 2023

Burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Marieke Moorman
burgemeester